

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΛΟΓΟΣ

ἐκφωνηθεὶς ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Σχολείου Ἀμισοῦ τῇ 7ῃ Ἰουλίου 1885 ὑπὸ Ἰσαὰκ Παυλίδου.

Φιλόκαλον καὶ φιλόμουσον ἀκροατήριον,

Ὅπως ἄτομόν τι καὶ οἰκογένεια, ὅταν αὐξηθῇ καὶ ἀναπτυχθῇ ὑλικῶς τε καὶ ἠθικῶς καὶ καταλάβῃ ὑψηλοτέραν θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ὑπὸ πλείστων καὶ πολυειδῶν ἀναγκῶν περιστοιχίζεται, οὕτω καὶ πόλις, εἰς ὑψηλοτέραν τινὰ θέσιν σχετικῶς ἀνεληθοῦσα καὶ κατὰ πάντα αὐξηθεῖσα, πολλῷ μᾶλλον ἔχει πλείονας ἀνάγκας, ἃς δεόν νὰ θεραπεύσῃ πρὸς προαγωγὴν καὶ ἀνάπτυξιν αὐτῆς. Μία δὲ ἐκ τῶν πρωτίστων καὶ ἀπολύτων ἀναγκῶν πόλεως τινος ἐστὶν ἡ διατήρησις καὶ συντήρησις σχολείων, ἐν ἧσιν οἱ πολῖτες ἀναδιδασκόμενοι ἀναπτύσσονται καὶ ἀνακατασκευάζονται. Ὁ δὲ σκοπὸς τῆς ἐκπαίδευσης ἐστὶν ἡ ἀνακατασκευὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἔθνους. Ὁ δὲ σκοπὸς τῆς ἐκπαίδευσης ἐστὶν ἡ ἀνακατασκευὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἔθνους. Ὁ δὲ σκοπὸς τῆς ἐκπαίδευσης ἐστὶν ἡ ἀνακατασκευὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἔθνους.

καὶ ἀναπτυσσομένη κρείττων ἑαυτῆς ἐκάστοτε νὰ γίνηται καὶ τὴν ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν αὐτῆς κατάστασιν ἐπὶ τὰ κρείττω ὀσημέραι νὰ προάγῃ. Διόπερ καὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως εἰς τοιαύτην θέσιν ἀνεληθούσης κυριώτατον καὶ πρώτιστον μέλημα θεωρητέον τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ διαμόρφωσιν τῆς παρ' ἡμῖν νεότητος καὶ ταύτην τὴν ἀνάγκην ὡς ἀκροτάτην πασῶν θεραπευτέον. Τοῦτο λοιπὸν τὸ ὑψηλὸν καὶ θεάρεστον ἔργον ἔχοντες ὑπ' ὄψιν καὶ ἡμεῖς, ἐξ ἐπιβαλλομένης ἀνάγκης ἀνελάβομεν τὴν διοίκησιν τοῦ παρ' ἡμῖν ἐκπαιδευτηρίου, συναισθανόμενοι ὅτι βαρὺ ἦν τὸ φορτίον καὶ πολλὸς ὁ πόνος καὶ μεγίστη ἡ εὐθύνη ἔναντι τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁμῶς ἐπόμενόν τι λόγιον, «Πόνῳ τὰ κτλὰ κτῶνται», ἀπεδύθημεν εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ περὶ τῶν πάντων ἐν ἀρχῇ στερούμενα

διότι ὅτε πρὸ τριετίας ἀνελάβομεν τὴν ἐφορείαν οὐδὲν εἶχομεν, πρὸς δὲ τοῦτοις καὶ τὸ κτίριον τῆς Σχολῆς ἐτοιμόρροπον ὄν καὶ τοῦτο ἐχρηζεν ἐπισκευῆς· ὅθεν ἐκ τοῦ μηδενὸς ἀρξάμενοι, πλεῖστα ὅσα εἰς τὸ εἶναι παρηγάγομεν καὶ εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς προσόδου καὶ τῆς εὐρύνσεως τοῦ κύκλου τῶν μαθημάτων ἡ Σχολὴ προήχθη, ἐν ᾧ ἤδη αὐτὴν βλέπετε, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἵνα καὶ τέλειον Γυμνάσιον κατασταθῇ αὕτη, οὔτινος ἡ πόλις ἡμῶν ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην.

Οὐδεὶς βεβαίως ἀγνοεῖ ὅτι ἡ Σχολὴ πρότερον εἶχε τρεῖς μόνον τάξεις, ἤδη ὁμως μετρεῖ πέντε· καὶ ἀναλόγως τῶν τάξεων ηὐξήθη κατ' ἀνάγκην καὶ ὁ ἀριθμὸς τοῦ προσωπικοῦ τῶν διδασκάλων, κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ αἱ δαπάναι. Προχωρούντων ἡμῶν εἰς τὴν προσδευτικὴν καὶ αὐξητικὴν ταύτην κατάστασιν τῆς Σχολῆς, πολλὰ ἀπαισιοδοξίαι ἠκούσθησαν, πολλὰ καὶ διάφορα ἐρρέθησαν, καὶ ὁμως ἡ ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονὴ τῆς Ἐφορείας ἐξ ἑνὸς καὶ ἡ γενναιοδωρία καὶ ἡ ἐγνωσμένη φιλομουσία τῶν πολιτῶν ἀφ' ἑτέρου, πάντα ταῦτα ἐκποδῶν ἐποίησαντο καὶ τὸ ποθεύμενον ἐπετεύχθη· καὶ ἂν ἐν τῷ μεταξὺ δυσχέρειαί τινες καὶ προσκόμαται παρουσιάσθησαν ἀπειλοῦντα τὴν οἰκονομικὴν πορείαν τῶν Σχολῶν, τὰ τοιαῦτα προῆλθον οὐχὶ ἐξ αὐτῆς τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἐκ τῆς, ὡς μὴ ὤφειλε,

προκυψάσης διχογνωμίας καὶ ἀσυμφωνίας εἰς ἐπισσιώδη καὶ εὐτελεῖ πράγματα μεταξὺ ἡμῶν αὐτῶν καὶ συναδέλφων, καὶ ἐξ ἀπροόπτων συμβεβηκότων, ἅπερ οὐκ ὀλίγον συνετέλεσαν εἰς τὸν φαινόμενον ἤδη μαρasmus τῆς πρὸ μικροῦ ἀκμαζούσης καὶ γιγαντιαίοις βήμασιν ἐπὶ τὰ κρείττω βαινούσης Σχολῆς. Ἄλλως τὸ ταμεῖον τῆς Σχολῆς κατὰ τὸ παρὸν ἔτος θὰ εἶχε καὶ ποσόν τι περισσεύματος παρὰ τὰς προσδοκίας τῶν ἀπαισιοδοξούντων καὶ τὴν συντήρησιν τῆς Σχολῆς ὀδύνατον νομιζόντων. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν εἶναι τοῦ παρόντος· παρατηρητέον ὁμως ὅτι τὰ τοιαῦτα εἰς τὰ κοινωτικὰ πράγματα εἶναι συνήθη, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ παραβλέπωνται καὶ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει μόνον τὸ κοινὸν συμφέρον τῆς πόλεως, κοινὸν δὲ καὶ ὑψιστον συμφέρον τῆς πόλεως ἡμῶν ἡδη ἐστὶν ἡ κατάρτισις καὶ διατήρησις τελείου Γυμνασίου, οὔτινος ἡ πόλις ἔχει ἀναντιρρήτως ἀπόλυτον ἀνάγκην· διότι ἡ νῦν κατάστασις τῆς πόλεως ταύτης ἐστὶν ὅλως διάφορος τῆς πρὸ εἰκασαετείας, καθότι τότε οὐδὲν ὑπῆρχεν ἐνταῦθα ἐκτὸς ἐμπόρων τινῶν καὶ ἐμπορικῶν γραφείων, σήμερον ὁμως ἀριθμεῖ ἡ ἡμετέρα πόλις τοσαύτας οἰκογενείας ἐμπόρων, καὶ τοσαύτας οἰκογενείας ἄλλων εἰς διαφόρους τάξεις τῆς κοινωνίας ἀνηκόντων, ὧν τὰ τιμαλφῇ τέκνα χρήζουσι κατὰ τὸ πολλὸν καὶ ἥττον ἰ-

κανῆς παιδεύσεως καὶ μορφώσεως ἀναλόγως τῆς ἑαυτῶν θέσεως καὶ καταστάσεως. Ταύτης λοιπὸν ἐνταῦθα μὴ παρεχομένης, θὰ ἀναγκάζονται βεβαίως νὰ ζητῶσιν αὐτὴν ἀλλαχοῦ. Πλὴν τούτου δὲ, ἐπειδὴ ἡ πόλις αὐτῇ θεωρεῖται καὶ ἐστὶν ἡ ἐμπορικωτέρα, ἡ πλουσιωτέρα, ἡ ἀσυγκρίτως κάλλιον μέλλον πασῶν τῶν ἐν Πόντῳ ἄλλων πόλεων ἔχουσα καὶ τοσαῦτα περίχωρα χριστιανικὰ κεκτημένη, νομίζομεν ὅτι οἱ φιλογενεῖς καὶ φιλόμουσοι τῆς πόλεως ταύτης κάτοικοι ἔχουσιν ἱερὸν καὶ ἀπαράβατον καθήκον νὰ συντελῶσι καὶ εἰς τὴν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν περὶ αὐτοὺς ὁμογενῶν, καθ' ὅσον μάλιστα κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος περιεκυκλώθη ἐνταῦθα ἡ ἡμετέρα φυλὴ ὑπὸ ἀσπόνδων καὶ ἀμελιόκτων ἐχθρῶν θελόντων ἵνα καιρίως προσβάλωσιν ἡμᾶς. Καὶ ἐπομένως ἡ πόλις ἡ τοσαῦτα μέσα δυναμένη νὰ διαθέσῃ, διατί ὡς πρὸς τὴν παιδείαν νὰ εἶναι ὑποδεεστέρα τῶν ἄλλων; ἢ μᾶλλον διατί νὰ μὴ ἔγῃ ἀνάλογα τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ τοῦ συμφέροντος αὐτῆς ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα; Πηλίκα καὶ πόσα τὰ ὑλικά καὶ ἠθικά συμφέροντα ἐνὸς ἐκάστου πολίτου, ὅταν ἔχωμεν τέλειον Γυμνάσιον, ἐκ τῶν ἐξῆς δύνασθε νὰ ἐννοήσητε. Πρῶτον μὲν, ἐὰν τινὲς τῶν εὐπορωτέρων γονέων ἀναγκασθῶσι νὰ ἀποστελῶσι τὰ τέκνα των εἰς τὰς

διὰ νὰ σπουδάσωσι, βεβαίως θὰ ἐξοδεύσουν οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν πενήντα λιρῶν κατ' ἔτος (καὶ τόσα μετὰ μεγάλης οἰκονομίας), θὰ ὑποστῶσι δὲ καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς στερήσεως τῶν τέκνων των, μακρὰν τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς πατρικῆς αὐτῶν ἐποπτείας καὶ ἐπιβλέψεως. Ἀλλ' ἄρα γε θὰ εἶναι καὶ βέβαιοι περὶ τῆς πλήρους ἐπιτυχίας τοῦ σκοποῦ των καὶ περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ ποθητοῦ μέλλοντος τῶν φιλτάτων των, μάλιστα κατὰ τὴν παροῦσαν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ νεολαία ἐν τῇ κοινωνίᾳ κινδυνεύει καθ' ἐκάστην τὸν ἔσχατον κίνδυνον, διασαλευομένη ὑπὸ παντοίων ἀνέμων ἠθικῆς καταπτώσεως; Ἡ ἐνταῦθα δὲ ἐκπαίδευσις αὐτῶν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιβλέψιν καὶ ἐπιτήρησιν αὐτῶν τῶν γονέων γινεμένη, παρέχει τὰς μεγίστας ὠφελείας χωρὶς νὰ διατρέχῃ κανένα τῶν εἰρημένων κινδύνων. σὺν τῇ ἐκπαιδεύσει δὲ αὐτῶν θὰ ἐκπληρωθῇ καὶ χρέος κοινωνικὸν ἐν γένει καὶ ἔθνικόν ἰδίᾳ, διότι θὰ συνεκπαιδεύωνται καὶ τοῦ πτωχοῦ λαοῦ τὰ τέκνα. Ἐνεκα τούτου λοιπὸν οὐδὲν ἄλλο ὑπολείπεται εἰ μὴ ἡ συντήρησις τοῦ ἀρχῆν ἤδη λαβόντος Γυμνασίου καὶ ἡ τελειοποίησις αὐτοῦ, καὶ οἱ μὲν ἄμεσα συμφέροντα ἔχοντες καὶ δυνάμενοι συνεισφέρειν προθύμως πρέπει νὰ κάμνουν τὰς συνεισφοράς αὐτῶν καὶ ἀφειδῶς ὡς οἱ ἴδιοι ὠφελή-
 Ασπόμενοι τὰ μέγιστα οἱ δὲ ἔγοντες

ἔμμεσα συμφέροντα, ὡς φιλόμουσοι καὶ φιλόκαλοι πολῖται, πρέπει καὶ οὗτοι γενναίαν τὴν ἀρωγὴν αὐτῶν νὰ παρέχωσι· διότι καὶ τούτων τὸ συμφέρον ἔγκειται εἰς τὸ νὰ ζῶσιν ἐν ἀνεπτυγμένῃ κοινωνίᾳ, ἐνθα εὕρσκει τις τὴν ὑλικὴν αὐτοῦ εὐημερίαν καὶ τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ εὐδαιμονίαν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον λοιπὸν, Κύριοι, ἔχομεν πόρους, ἔχομεν νὰ διαθέσωμεν πολλὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων ὅχι μόνον δυνάμεθα ἀνέτως καὶ εὐχερῶς νὰ συντηρῶμεν ἀξιόλογον Γυμνάσιον, ἀλλὰ καὶ νὰ ἔχωμεν κατ' ἔτος καὶ περισσευμὰ τι. Πρὸς τοῦτο ὅμως ἀπαιτεῖται ἡ κατὰ καιροὺς Ἐφορεία νὰ ἔχῃ πατριωτικὴν αὐταπάρνησιν, ἄοκνον ζῆλον, ὑπομονὴν καὶ ἐπιμονὴν, σύμπνοιαν καὶ ὁμόνοιαν, καὶ μιᾷ ψυχῇ καὶ σώματι νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ μεριμνᾷ, ἡ δὲ μετὰ τῶν πολιτῶν ἀναφυεῖσα, ὡς μὴ ὤφειλε, διχόνοια καὶ διαίρεσις πρέπει ἅπαξ διὰ παντὸς νὰ ἐκλείψῃ καὶ νὰ ἐπικρατῇ μία καὶ ἡ αὐτὴ ἀρμονία καὶ τάξις εἰς πάντα τὰ ἀφορῶντα τὰ κοινωνικά. Καὶ τότε καὶ τὰ ἐκπαιδευτικὰ ἡμῶν καταστήματα θὰ ἔχωσι τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτοῖς θέσιν καὶ θὰ εἶναι ζηλωτὰ, καὶ ἡμεῖς ἀξιέπαινοι καὶ εἰλικρινεῖς πατριῶται. Ταῦτα δὲ πάντα κατορθοῦνται δι' ἀπλῆς μόνον θελήσεως εἰλικρινοῦς καὶ αὐταπαρνησίας· διότι ὁμολογῶ δημοσίᾳ ὅτι ἔχομεν πράγματι φιλομούτους καὶ γενναιοδύτους

πολίτας, οἵτινες πολλαχῶς φρονογούμενοι ἄσμενοι ἀείποτε πλουσιοπαρόχως τὸν ἔρανον αὐτῶν συνεισφέρουν ὑπὲρ τῶν Σχολείων. Δὲν δύναμαι δὲ νὰ παρέλθω ἐν σιγῇ καὶ τὴν ἀδιαφορίαν τινῶν ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν τῶν διαφόρων συνδρομῶν των, καὶ μάλιστα γονέων τινῶν, οἵτινες ἡ ὀλοτελῶς μέχρι τοῦδε δὲν ἐπλήρωσαν τὸ ἀντίτιμον τῶν εἰσιτηρίων τῶν τιμαλφεστάτων τέκνων των, ἢ ἐπλήρωσαν μὲν, ἀλλ' ἐλλιπῶς, ἔνιοι δὲ διαφοροτρόπως φερόμενοι ὡς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις των φέρουν εἰς ἀμηχανίαν τὸ ταμεῖον διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ ὑπολοίπου μισθοῦ τῶν διδασκάλων. Καὶ ναὶ μὲν κατέβαλον κατ' αὐτὰς πολλὴν φροντίδα πρὸς εἰσπραξίν των καθυστερουμένων πολλαχόθεν, καὶ τακτοποίησιν τοῦ ἐν γένει λογαριασμοῦ, ὥστε νὰ ἐπαρουσίαζον κεκαθαρμένον καὶ λεπτομερῆ λογαριασμόν, ἀλλὰ δυστυχῶς, τούτου μὴ κατορθωθέντος διὰ τοὺς ἀνωτέρους λόγους, ἀναγκάζομαι σήμερον νὰ παρουσιάσω πρὸς ὑμᾶς τὸ γενικὸν ἐξαγόμενον τῆς τριετοῦς διαχειρίσεώς μου. Ἀλλὰ πλὴν τούτου, ἐξαιτούμενος συγγνώμην παρὰ τῆς τὴν διοίκησιν τῶν Σχολείων ἡμῶν μελλούσης ν' ἀναλάβῃ Ἐφορείας, μετὰ πατριωτικοῦ θάρρους τολμῶ νὰ καθυποβάλω αὐτῇ τὰς ἐκ τριετοῦς πείρας μου προερχομένας συμβουλὰς καὶ ὁδηγίας διὰ τὴν περαιτέρω πορείαν καὶ προαγωγὴν τῶν

τάς θεραπευτέας ἐλλείψεις πρὸς διαρ-
ρύθμισιν καὶ τακτοποίησιν αὐτῶν.
Ἀλλὰ πρὶν ἢ πράξω τοῦτο μικρόν τι
ἐφ' ἑστῶ τὴν προσοχὴν ὑμῶν εἰς τὰ
ἐξῆς. Κύριοι, δὲν πρέπει τὸν πο-
λύτιμόν ἡμῶν καιρὸν νὰ καταναλί-
σκωμεν εἰς συνεδρίας ἐπὶ συνεδριῶν
καὶ συζητήσεις ἀτελευτήτους καὶ ἀ-
ναβολὰς ἐπὶ ἀναβολῶν, οὐδὲ πρέπει
ν' ἀποδίδωμεν ἀξίαν τινὰ καὶ σημα-
σίαν εἰς πρακτικὰ κενὰ καὶ ψηφίσμα-
τα, ἅπερ μὴ ἐκτελούμενα, εἶναι μόνον
χάρτης λευκός καὶ μελάνη μαύρη,
καὶ οὐδὲν ἄλλο, ἀλλὰ πρέπει μετὰ ἡ-
ρεμον σύσκεψιν καὶ συζήτησιν ν' ἀπο-
φασίσωμεν περὶ τοῦ πρακτέου· ἀπο-
φασίσαντες δὲ, ἄνευ ἀναβολῶν πρέπει
νὰ ἐκτελῶμεν ἐρρωμένως τὰ ἀποφα-
σισθέντα· διότι αἱ τοιαῦται ἀναβολαὶ
καὶ μελλήσεις καὶ ἢ μὴ ἐκτέλεσις
τῶν ἀποφασισθέντων εἰσὶ καταστρε-
πτικώταται καὶ ὀλεθριώταται εἰς τὰ
πολύτιμα συμφέροντα τῆς κοινότητος,
τοῦτ' ἔστιν ἡμῶν αὐτῶν· ἄλλως θ' ἀ-
κούσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ τοῦ Δημοσθέ-
νους, «εἰ γὰρ αὐτάρκη τὰ ψηφίσμα-
τα ἦν ἢ ὑμᾶς ἀναγκάζειν τὰ δέοντα
ποιεῖν ἢ περὶ ὧν γράφει διαπραξα-
σθαι, οὐτ' ἂν ὑμεῖς πολλὰ ψηφισά-
μενοι, μικρὰ μᾶλλον δ' οὐδὲν ἐπράττε-
ται τούτων, κτλ.» καὶ τὸ «τὸ γὰρ
πράττειν τοῦ λέγειν καὶ
χειροτονεῖν ὕστερον ὢν
τῇ τάξει πρότερον τῇ δυν-
νάμει καὶ κρεῖττόν ἐστιν»
ὥστε τούτων οὕτω καλῶς εἰρημένων

ἔρχομαι ἐπὶ τὸ προκείμενον.

Πρῶτον μὲν τὸ Δημοτικὸν τμήμα
ἔχει ἤδη ἀπόλυτον ἀνάγκην ἐνὸς καλοῦ
καὶ πεπειραμένου διευθυντοῦ καὶ χρει-
άζεται καὶ ἀνάλογον προσωπικόν. Ἐ-
πειτα ἐν τῷ Γυμνασιακῷ τμήματι ἀ-
παιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ εἰς εἰδικὸς κα-
θηγητὴς τῶν μαθηματικῶν, ὥστε νὰ
λειτουργῇ ἡ Σχολὴ ἀνελλιπῶς καὶ ἀ-
προσκόπτως. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰ μέ-
σα τῆς συντηρήσεως καὶ ταῦτα ὑπάρ-
χουσι παρ' ἡμῖν πλεῖστα, ἐπαρκοῦν-
τα εἰς πάσας τὰς ἀνάγκας. Ἴδου δὲ
ἐν συνόψει καὶ οἱ πόροι, ἐξ ὧν τὰ
Σχολεῖα δύνανται νὰ συντηρῶνται
ἀνέτως. Πρῶτον μὲν αἱ δύο γυμνα-
σιακαὶ τάξεις πρέπει νὰ ὑποβάλλων-
ται εἰς θυσίαν ἀνωτέραν τῶν λοιπῶν,
ὥστε ἐκ τῶν μαθητῶν τῶν δύο τού-
των τάξεων νὰ εἰσπράττωνται περὶ
τὰς 150 λίρας· ἔπειτα περὶ τὰς 300
λίρας μετὰ τινος προσθήκης ἐπὶ τῆς
τιμῆς τῶν εἰσιτηρίων νὰ εἰσπράτ-
τωνται ἐξ ἀπάντων τῶν ἄλλων μα-
θητῶν καὶ μαθητριῶν πρὸς τούτοις
περὶ τὰς 200 λίρας λαμβάνονται ἐκ
τῆς ἐκκλησίας, ὥστε τὸ ὅλον 650
λίραι· ὑπολείπονται ἄλλαι 200 περί-
που λίραι διὰ τὴν τακτικὴν συντή-
ρησιν τῶν Σχολῶν. Αὗται δὲ ἐπα-
φίενται εἰς τὴν φιλομουσίαν καὶ φι-
λοπατρίαν τῶν ἡμετέρων πολιτῶν,
οἵτινες πολλὰ δείγματα τῆς φιλογε-
νείας καὶ μεγαλοδωρίας αὐτῶν μέχρι
τοῦδε ἐπεδείξαντο ἡμῖν, οἷα σπανίως
ἄλλοι πολῖται ἄλλων πόλεων, ὥστε

διὰ τοιαῦτα μικρὰ καὶ εὐτελῆ ποσὰ ὡς πρὸς τὴν φιλομουσίαν καὶ γενναιοδωρίαν τῶν ἡμετέρων πολιτῶν, οὐδὲ κὰν πρέπει νὰ σκεφθῇ τις· ἄλλως τε καὶ, ἐνόσω ὑπάρχουσιν Ἑλληνες καὶ Ἑλληνικαὶ καρδίαι καυχάζονται καὶ παιδείας δειψῶσαι, ἄφθονα πανταχοῦ τὰ χρήματα, ἄφθονος ὁ πλοῦτος. Ἀρκεῖ μόνον τὰ μέλη τῆς Ἐφορείας νὰ ἔχωσιν εἰλικρινῇ καὶ ἀμοιβαίαν συνεργασίαν καὶ σύμπραξιν, σύμπνοιαν καὶ ὁμόνοιαν ἐν πᾶσι, καὶ αἰέποτε ὑψιστον αὐτῶν συμφέρον νὰ θεωρῶσι τὸ κοινὸν συμφέρον, καὶ τότε ἔστέ βέβαιοι, ὅτι τὰ πάντα εἰσὶν ἀλωτὰ καὶ κατορθωτὰ καὶ πλείονα τῶν ὅσα προσεδόκατε κατορθοῦνται καὶ ὡς γενναῖοι ἀθλήται εἰς τὸ τέρμα τῆς σταδιοδρομίας ἀφικνεῖσθε.

Γένοιτο!

ΦΕΡΣΗΚΑ

Ἀπλανεὺς ἀστέρες. (συνέχ.)

Ἀπόστασις τῶν ἀστέρων.

Ἡ ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασις τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων εἶνε μεγίστη καὶ ἀκατάληπτος ἐν τῇ ἡμετέρᾳ διανοίᾳ. Πρὸς καταμέτρησιν τῆς ἀποστάσεως αὐτῶν, γινομένην διὰ διαφορῶν παρατηρήσεων καὶ μαθηματικῶν ὑπολογισμῶν, λαμβάνουσιν ὡς μονάδα τὴν ἀπόστασιν τοῦ Ἡλίου ἀπὸ τῆς Γῆς. Ὁ Ἡλιος ἀπέχει ἀφ' ἡμῶν 37

ἐκατομμύρια λεύγας (μία λεύγη ἰσοῦται μὲ 4,000 μέτρα), οἱ δὲ ἀπλανεῖς ἀστέρες ἀπέχουσιν ἀφ' ἡμῶν χιλιάδας καὶ μυριάδας φορές περισσότερον τοῦ Ἡλίου. Πρὸς περισσοτέραν κατανόησιν τῆς ἀποστάσεως τῶν ἀστέρων παρατηροῦσι πρὸς τούτοις τὸν χρόνον, ὃν πρέπει νὰ δαπανήσῃ τὸ φῶς διὰ νὰ φθάσῃ ἀπ' αὐτῶν εἰς ἡμᾶς, γνωστεῦ ὄντος ὅτι τὸ φῶς ἐν ἐνὶ δευτερολέπτῳ διανύει διάστημα 77,500 λευγῶν καὶ δύναται νὰ περιτρέξῃ ἑπτὰ καὶ ἡμίσειαν φορές περίπου τὴν περίμετρον τῆς Γῆς, ἣτις ἰσοῦται μὲ 10,000 λεύγας. Τέλος διὰ τὸ καταληπτότερον παρατηρεῖται εἰς πόσον χρόνον δύναται νὰ φθάσῃ ἀπ' αὐτῶν εἰς τὴν Γῆν σφαῖρα μεγάλου τηλεβόλου.

Ὁ πλησιέστατος εἰς τὴν Γῆν ἀπλανὴς ἀστὴρ εἶναι ὁ α τοῦ Κενταύρου· ἀπέχει δὲ ἀφ' ἡμῶν 226,400 ἡλιακὰς ἀποστάσεις (πλέον τῶν 8 δισεκατομμυρίων λευγῶν). Τὸ φῶς ἀναχωροῦν ἀπὸ τοῦ ἀστέρος τούτου θέλει φθάσει εἰς ἡμᾶς μόλις μετὰ παρέλευσιν 3 ἐτῶν καὶ 8 μηνῶν, σφαῖρα δὲ τηλεβόλου χρειάζεται 5 ἐκατομμύρια ἐτῶν διὰ νὰ φθάσῃ ἀπὸ τοῦ εἰρημένου ἀστέρος μέχρι τῆς Γῆς. Ὁ ἐπόμενος πίναξ δεικνύει τὴν ἀπόστασιν ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν τοῦ Ἡλίου καὶ τὸν χρόνον, ὃν χρειάζεται τὸ φῶς διὰ νὰ φθάσῃ ἀπὸ τῶν κατονομαζομένων ἀστέρων εἰς τὴν Γῆν.

Όνόματα ἀστέρων	Ήλιακαὶ ἀποστάσεις	χρόνος ὃν τὸ φῶς δαπανᾷ διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Γῆν	
		Ἔτη	μῆνες
α τοῦ Κενταύρου	236,400	3	8
β! τοῦ Κύκνου	403,600	6	5
Σείριος	897,000	14	2
β τοῦ Κενταύρου	936,000	15	5
Βέγας	1.360.000	21	3
ι τῆς Μεγ. Ἀρκτου	1.550,000	24	5
Ἀρκτοῦρος	1,624,000	25	8
γ τοῦ Δράκοντος	2,292,000	35	9
Πολιχὸς ἀστήρ	2,714,000	50	0
Αἶξ	4.484.000	71	8

Ἄλλ' οἱ ἀνωτέρω ἀστέρες εἶνε οἱ πλησιέστατοι εἰς τὴν Γῆν. Ἐκ τούτου δύναται τις νὰ φαντασθῇ πόσον μεγάλη εἶνε ἡ ἀπόστασις τῶν λοιπῶν ἀστέρων. Ὁ α τοῦ Κενταύρου, ὡς εἴπομεν, εἶνε ὁ πλησιέστατος εἰς ἡμᾶς ἀπλανὴς ἀστήρ· ἐὰν δὲ φαντασθῶμεν κοίλῃν σφαῖραν, εἰς τῆς ὁποίας τὸ κέντρον νὰ κεῖται ἡ Γῆ, εἰς δὲ τὴν ἐπιφάνειαν ὁ α τοῦ Κενταύρου, οὐδεὶς τῶν ἐρωμένων ἐν τῷ οὐρανῷ ἀστέρων θέλει περιληφθῇ ἐν τὸς τῆς εἰρημένης σφαίρας· καὶ ἐν τούτοις τὸ φῶς χρειάζεται 3 ἔτη καὶ 8 μῆνας ἵνα φθάσῃ ἀπὸ τοῦ ἀστέρος τούτου εἰς ἡμᾶς. Ἀπὸ δὲ τῶν τελευταίων ὁρατῶν εἰς τὸ τηλεσκόπιον ἀστέρων, τῶν κατατασσομένων ἄνω τοῦ 17ου μεγέθους, ἵνα φθάσῃ τὸ φῶς εἰς ἡμᾶς, χρειάζεται κατὰ μέσον ὅρον 2700 ἔτη. Τέλος ἀπὸ τῶν τελευταίων διὰ τοῦ τηλεσκοπίου ὁρωμένων νεφελωμάτων ἵνα φθάσῃ τὸ φῶς εἰς ἡμᾶς χρειάζεται ἑκατομμύρια ἔτων.

Μέγεθος τῶν ἀστέρων.

Διὰ τὴν μεγίστην ἀπὸ τῆς Γῆς ἀπόστασιν φαίνονται οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες εἰς ἡμᾶς ὡς λάμποντα σημεῖα καὶ διὰ τοῦ τηλεσκοπίου ἀκόμη, ἐνῶ εἶνε μεγάλοι, μέγιστοι, οἱ πλεῖστοι μεγαλίτεροι τοῦ ἡμετέρου Ἥλιου κατὰ πολλὰς χιλιάδας. Ἐὰν δὲ τὸν ἡμέτερον Ἥλιον θέσωμεν εἰς τὴν θέσιν τοῦ α τοῦ Κενταύρου θέλει φανῇ εἰς ἡμᾶς ὡς ἀστήρ 2ου μεγέθους, οἷος ὁ Πολιχὸς ἀστήρ· ἐὰν δὲ θέσωμεν αὐτὸν εἰς τὴν θέσιν τοῦ Βέγα, μόλις θὰ τὸν διακρίνωμεν ὡς μικρὰν στιγμὴν.

Ἄλλ' εἶναι δυνατόν νὰ προσδιορισθῇ ἀκριβῶς τὸ μέγεθος τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων; Οὐχί. Ἐὰν οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες ὁρώμενοι διὰ τοῦ τηλεσκοπίου ἐφαίνοντο μεγαλίτεροι, ὡς οἱ πλανῆται, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ προσδιορισθῇ ἀρκετὰ ἀκριβῶς τὸ μέγεθος αὐτῶν ὅπως προσδιορίζεται τὸ μέγεθος τῶν πλανητῶν, γνωστοῦ ὄντος πόσον μεγεθύνει τὰ ἀντικείμενα τη-

λεσκόπιόν τι εἰς τὰς διαφόρους ἀποστάσεις. Ἄλλ' οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες καὶ διὰ τῶν ἐντελεστάτων τηλεσκοπίων ὁρώμενοι φαίνονται ὡς στιγμαί. Ἐξ αἰτίας τούτου ὁ προσδιορισμὸς τοῦ μεγέθους τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων γίνεται δι' εἰδικῶν τινῶν ὑπολογισμῶν καὶ διδομένων, δι' ὧν κατὰ προσέγγισιν μόνον προσδιορίζεται τὸ μέγεθος αὐτῶν.

Διὰ τῆς καταμετρήσεως τῆς ἐντάσεως τοῦ φωτὸς ἀστέρος τινὸς συγκρινομένης πρὸς τὴν ἔντασιν τοῦ φωτὸς τῆς Σελήνης καὶ τοῦ Ἡλίου, ὧν τὸ μέγεθος εἶνε γνωστὸν, εὐρίσκεται κατὰ προσέγγισιν τὸ μέγεθος τοῦ ἀστέρος ἐκείνου. Ὡς λαβόμεν π. χ. τὸν λαμπρὸν ἀστέρα Σείριον. Τεθέντος ὅτι ἡ ἀληθὴς δύναμις τοῦ φωτὸς εἶνε ἡ αὐτὴ εἰς τὸν ἀστέρα τοῦτον καὶ εἰς τὸν ἡμέτερον Ἥλιον, ὑπολογίζουσι τὸ μέγεθος τοῦ ἀστέρος τούτου, καίτοι ὑποθετικῶς πάντοτε συγκρίνοντες τὴν ἔντασιν τοῦ φωτὸς αὐτοῦ πρὸς τὴν τοῦ Ἡλίου. Δι' ἀκριβοῦς παρατηρήσεως εὐρέθη πρῶτον ὅτι ἡ Σελήνη, πλησιφαῆς οὖσα, ἀποστέλλει εἰς τὴν Γῆν λάμψιν ὑπερτεροῦσαν κατὰ 2,700 φορές τὴν τοῦ α τοῦ Κενταύρου· εἶτα δὲ παραβληθεὶς πρὸς τὸν ἀστέρα τοῦτον ὁ Σείριος, εὐρέθη ὅτι ἐκπέμπει εἰς τὴν Γῆν φῶς τετράκις περισσότερον, τ. ἔ. 7000 φορές περίπου ὀλιγώτερον τοῦ τῆς πανσελήνου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ λάμψις τοῦ ἡμετέρου Ἡλίου ἀπεδείχθη ὑπερτεροῦ-

σα τὴν τῆς πανσελήνου κατὰ 800000 φορές, ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι τὸ ἥλιον φῶς εἶναι κατὰ εἰκοσιδύο δισεκατομμύρια φορές λαμπρότερον τοῦ φωτὸς τοῦ ἀστέρος α τοῦ Κενταύρου, καὶ ἐπομένως πέντε περίπου δισεκατομμύρια φορές λαμπρότερον τοῦ φωτὸς τοῦ Σειρίου. Ὅπερ σημαίνει ὅτι διὰ νὰ ἀποτελεσθῇ ἐν τῷ οὐρανῷ λάμπις ἐξισουμένη πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ἡλίου παραγομένην, πρέπει νὰ συνενωθῶσι πέντε δισεκατομμύρια ἀστέρων τῆς αὐτῆς ἐντάσεως μετὰ τοῦ Σειρίου. Γνωστῆς ἤδη οὕτης τῆς ἀποστάσεως τοῦ Σειρίου καὶ τῆς τοῦ Ἡλίου, γνωστοῦ δὲ ἐπίσης ὄντος πόσον αὐξάνει ἡ ἔντασις τοῦ φωτὸς σώματος κατὰ διαφόρους ἀποστάσεις, εὐρίσκεται δι' ὑπολογισμῶν ὅτι, ἂν ὁ Σείριος εὐρίσκετο εἰς τὴν αὐτὴν καὶ ὁ ἡμέτερος Ἥλιος ἀπόστασιν, ἤθελεν ἐκπέμπει πρὸς ἡμᾶς λάμψιν κατὰ 224 φορές περισσοτέραν τῆς τοῦ Ἡλίου, ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὅσην λάμψιν ἤθελον ἐκπέμπει 224 ἥλιοι ὡς ὁ ἡμέτερος· ἐνῶ ὁ ἡμέτερος Ἥλιος εἰς τὴν θέσιν τοῦ Σειρίου θὰ ἦτο ὁρατὸς μόνον διὰ τηλεσκοπίου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ εἰδική, εἴτε ἀληθὴς λάμψις τοῦ Σειρίου ὑπετέθη ἔτη πρὸς τὴν τοῦ Ἡλίου, ἔπεται ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι ὁ δίσκος τοῦ Σειρίου θὰ ἦτο τότε 224 φορές μεγαλύτερος τοῦ δίσκου τοῦ ἡμετέρου Ἡλίου· γνωστῆς δὲ οὕσης ἐκ τῆς γεωμετρίας τῆς σχέσεως δύο κύκλων πρὸς τὰς ἀκτίνας καὶ δύο σφαιρῶν πρὸς

τάς διαμέτρους, εὐρίσκεται ὅτι ἡ μὲν διάμετρος τοῦ Σειρίου θὰ ᾔτο ἐν τῇ θέσει τοῦ ἡλίου, ἐπομένως καὶ ἐν ἡ θέσει εὐρίσκεται τώρα, πενταπλασία περίπου τῆς διαμέτρου τοῦ ἡλίου, κατὰ δὲ τὸν ὄγκον ὁ Σείριος θὰ εἶνε 125 φορές μεγαλύτερος τοῦ Ἡλίου.

Οὕτως εὐρέθη ὁ ὄγκος ἀπλανῶν τινων ἀστέρων. Θαυμάζει δὲ ἕκαστος βεβαίως διὰ τὸ μέγεθος αὐτῶν. Ἐν τούτοις εὐλόγως δύναται νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρχωσι ἀστέρες κατέχοντες διὰ τοῦ ὄγκου αὐτῶν τοσοῦτον χωρὸν, ὅσον π. χ. κατέχει ὁλόκληρον τὸ ἡμέτερον πλανητικὸν σύστημα ἐν τῷ διαστήματι.

(Ἔπεται συνέχεια)

Ι. Π.

ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ.

Περὶ ἐλαίας.

Γ'.

Κλάδευσις τῆς ἐλαίας.

Εἰς τινὰς χώρας οὐδέποτε κλαδεύουσι τὰς ἐλαίας, αἱ ὁποῖαι ὡς ἐκ τούτου φέρουσι τόσον πολλοὺς καὶ πεπυκνωμένους κλάδους, ὥστε ὁ ἀὴρ μετὰ δυσκολίας κυκλοφορεῖ ἐντὸς αὐτῶν καὶ ὁ ἥλιος ἀδυνατεῖ νὰ παρέχῃ τὴν εὐεργετικὴν ἐνέργειαν τῶν ἀκτίνων του. Διὰ τοῦτο καὶ αἱ τοιαῦται ἐλαῖαι δίδουσι σπανίως τινὰς συγκομιδὰς.

Ἀπ' ἐναντίας ἐν ἄλλαις χώραις ὑ-

ποβάλλουσι τὰς ἐλαίας εἰς ῥιζικὸν καὶ λίαν ὑπερβολικὸν κλάδευμα. Ἐκ τοῦ τοιούτου ὅμως κλαδεύματος δυσκόλως δύναται τὸ δένδρον νὰ ἀναλάβῃ νέας δυνάμεις· διότι ἡ μεταξὺ τῶν κλάδων καὶ τῶν ῥιζῶν ἰσορροπία διαρρήγνυται καὶ αἱ διὰ τοῦ ὑπερβολικοῦ κλαδεύματος γενόμεναι εἰς τὸ δένδρον μεγάλαι πληγαὶ δὲν δύνανται νὰ ἐπουλωθῶσι.

Μεταξὺ τῶν δύο τούτων ὑπερβολῶν, ἥτοι τῆς παραλείψεως τοῦ κλαδεύματος καὶ τῆς ἀνευ μέτρου καὶ λόγου ἐκτελέσεως αὐτοῦ, εἶναι δυνατὸν νὰ εὐρεθῇ διὰ τὴν ἐλαίαν σύστημα κλαδεύματος μέτριον καὶ λογικόν.

Τὸ κλάδευμα τῆς ἐλαίας πρέπει νὰ περιορίζηται εἰς τὴν ἀποκοπὴν κλάδων τινῶν χάριν τῆς ἀραιώσεως τῶν πεπυκνωμένων κλάδων καὶ εἰς τὴν ἀποκοπὴν τῶν μακρῶν ἐκείνων κλαδίσκων, οἵτινες ἀφ' οὗ ἐπεξετάθησαν ἐπὶ πολλοὺς ἐνιαυτοὺς καὶ παρήγαγον διαδοχικῶς καρποὺς ἐφ' ὅλων τῶν μερῶν των, ἀρχίζουσι νὰ ἐξαντλῶνται καὶ νὰ ἀποξηραίνωνται. Πρέπει δὲ νὰ γίνεται τὸ κλάδευμα εἰς τὸ τέλος τοῦ χειμῶνος κατὰ πᾶσαν διετίαν· διότι μετὰ τὸ κλάδευμα τοῦτο ἡ ἐλαία βλαστάνει νέους κλαδίσκους, οἱ ὁποῖοι τὸ ἐπόμενον ἔτος δύνανται νὰ ἀναπτύξωσι δέσμην ἀνθέων, τὰ ἑποῖα ἀντικαθιστῶνται ὑπὸ καρπῶν.

Σημειωτέον δὲ, ὅτι τὸ κλάδευμα τῆς ἐλαίας δεόν νὰ ἐνεργῇται τοιούτοτρόπως, ὥστε νὰ μὴ παρουσιασθῇ

ποτέ ἡ ἀνάγκη νὰ ἀποκοπῇ χονδρὸς κλώνος ἢ νὰ γίνωνται εἰς τοῦτον μεγάλαι πληγαί. Ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐλευθερώσῃ τις τὴν ἐλαίαν ἀπὸ τοὺς κλαδίσκους, οἵτινες δὲν δύνανται πλέον νὰ καρποφορήσωσιν. Ὅταν τις καλῶς ἐπιμεληθῇ τὸ δένδρον τοῦτο, τὸ κλάδευμα ἀποβαίνει πάντοτε ἀπλοῦν καὶ εὐκόλον καὶ δύναται μετὰ ταχύτητος νὰ ἐκτελεσθῇ.

Δ'.

Πολλαπλασιάσεις τῶν ἐλαιοδένδρων.

Ἡ ἐλαία εἶναι δένδρον, τὸ ὅποιον οὐδέποτε ἀποθνήσκει· καὶ ἔταν οἱ κλάδοι καὶ οἱ κορμοὶ αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ψύχους προσβληθῶσιν, αἱ ῥίζαι αὐτῆς ἀναδίδουσι πάραυτα παμπληθῇ καὶ ῥωμαλέα κλαρία, ὥστε καὶ αὖθις ἀποκαθίσταται τὸ αὐτὸ δένδρον. Διὰ τοῦτο δὲν εἶναι μεγάλη ἀνάγκη νὰ ἀνανεώσῃ τις τὰς ἐλαίας. Ἐν τούτοις δὲν εἶναι καὶ ὅλως ἀνωφελὲς νὰ μάθῃ τις τὰ μέσα, δι' ὧν ἐπιτυγχάνεται ἡ πολλαπλασιάσεις τῶν ἐλαιῶν. Πρῶτος τρόπος, ὁ καὶ συνηθέστερος, τῆς πολλαπλασιάσεως τῶν ἐλαιῶν εἶναι ὁ ἐξῆς· τὰ πρόσθετα κλαρία τῆς ἐλαίας τὰ περὶ τὸν κορμὸν αὐτῆς ἀναφυόμενα ν' ἀποσπασθῶσι καὶ μεταφυτευθῶσιν ἀλλαχοῦ καὶ ἐὰν εἰσέτι ἔχωσιν ὀλίγας ῥίζας. Τὰ τοιαῦτα δὲ κλαρία, ἂν ἐξέρχωνται ἐκ τοῦ ἀγρίου μέρους τῆς ἐλαίας, εἶναι ἀνάγκη καὶ νὰ ἐγκεντριοθῶσι πρὸ τῆς μεταφυτεύσεως εἴτε μετ' αὐτήν.

Δεύτερος τρόπος ἥτιον μὲν συνήθης

τοῦ προειρημένου ἀλλὰ προτιμότερος εἶναι τὸ νὰ κάμνῃ τις ἀληθῆ φυτῶρια ἐλαιῶν. Πρὸς τοῦτο πρέπει ἐκ τοῦ κατωτάτου μέρους παλαιῶν δένδρων ν' ἀποσπᾷ τις μικρὰ τεμάχια ξύλου ἔχοντα ὀφθαλμοὺς τινας καὶ ἐμπήγων ταῦτα εἰς γῆν εὐθρυπτον καὶ καλῶς παρεσκευασμένην νὰ ἐπιτύχῃ τὸ ῥιζοβόλημα τοῦ μεγαλειτέρου μέρους τῶν τοιούτου εἶδους παραφυάδων.

Ἀλλ' ὅταν εἰς τὰ θάσση εὐρίσκονται μικραὶ ἐλαῖαι ἄγριαι προτιμότερον εἶναι νὰ ἐκριζώσῃ τις ἐξ αὐτῶν καὶ καταστήσῃ φυτῶριον.

Τρίτος τρόπος τῆς πολλαπλασιάσεως τῶν ἐλαιῶν εἶναι ὁ διὰ τῆς σπορᾶς. Ἡ δὲ σπορά ἐπιτυγχάνει, πρῶτον μὲν, ἂν σπείρωμεν τοὺς πυρῆνας ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἀφ' οὗ ἔφαγον ἐλαίης τὰ εἰκόσιτα ἢ ἐντὸς κλωβίων διατηρούμενα πτηνὰ ἐξήγαγον μετὰ τῆς κόπρου των· διότι οἱ τοιοῦτοι πυρῆνες δύνανται νὰ φυτρώσωσι κάλλιστα· δεύτερον, ἐὰν ἀφ' οὗ ἀφαιρέσωμεν τὸ σαρκῶδες μέρος τῆς ἐλαίας, μουσκεύωμεν τοὺς πυρῆνας εἰς διάλυσιν τέφρας προητοιμασμένην με πότασσαν καὶ με ἄσβεστον, ἥτις ἀφαιρεῖ ἀπὸ αὐτοῦ τὸ ἔλαιον, ὅπερ περιέχουσι, καὶ τοὺς ἀποκαθιστᾷ καταλλήλους διὰ νὰ σπαρῶσι· τρίτον, ἐὰν σπᾶσωμεν τοὺς πυρῆνας καὶ σπείρωμεν μόνον τὸ ἔμβρυον αὐτῶν, προσέχοντες ὅμως νὰ μένῃ τοῦτο ἐλόκληρον καὶ ἀθικτον· πρὸς τοῦτο δὲ εἶναι ἀνάγκη διὰ τὴν σπᾶσιν τῶν πυρῆνων νὰ με-

τλχεριζώμεθα μικρόν τι ἐργαλεῖον ἐξ ἐκείνων, τὰ ὅποια μεταχειρίζονται αἱ ῥάπτριαι διὰ νὰ τρυπῶσι τοὺς στη-
θοδέσμους, ἢ ὅπερ καὶ εὐκολώτερον, ἐὰν κοψώμεν μόνον μὲ κλαδευτήριον τὴν ἄκραν τοῦ πυρῆνος χωρὶς νὰ ἐλά-
ψωμεν τὸ ἔμβρυον. Διὰ τῆς ὁπῆς ταύτης ὅσον μικρὰ καὶ ἂν εἶναι, ἡ ὑ-
γρασία δύναται νὰ εἰσχωρήσῃ καὶ τὸ ἔμβρυον δύναται ν' ἀναπτυχῇ.

Σημειωτέον δὲ, ὅτι διὰ τὰς σποράς πρέπει νὰ προτιμῶμεν τὰς ἐλαίας τὰς ἐκ τῶν ἀγρίων δένδρων προερχομένας· κατόπιν δὲ τὰ νέα ἐλαιόδένδρα, τὰ ἐκ σπόρων παραχθέντα ἐγκεντρίζονται μετὰ τῆς μεγαλειτέρας εὐκολίας. Τὰ δὲ φυτώρια πρέπει νὰ κάμνωμεν εἰς γῆν ξηράν καὶ νὰ καλλιεργῶμεν αὐτὰ διὰ διβολισμῶν καὶ σκαλισμάτων.

Θ. Γ.

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἐρατώ.

(Συνέχεια)

Εἶναι δυσκολὸν νὰ μαντεύσωμεν τί θὰ ἀπεφάτιζεν ὁ Χαρίλαος ἐὰν δὲν ἐλάβανε μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐπιστολὴν φίλου του λέγουσαν ὅτι ἐὰν δὲν ἐπιστρέψῃ τὸ ταχύτερον εἰς Ἀθήνας κινδυνεύει νὰ στε-
ρηθῇ ὅλην του τὴν περιουσίαν. Ἀπεφάσι-
σε λοιπὸν ν' ἀναχωρήσῃ ἀφοῦ μάλιστα ἡ Ἐρατὼ τὸ ἐγνώριζεν. Ἐὰν κατὰ δυστυ-
χίαν ἔμενε πτωχὸς, δὲν θὰ ἐτόλμα νὰ ζητήσῃ εἰς γάμον τὴν πλουσιωτάτην ἐ-

κείνην νέαν. Πλὴν ταύτου, ἦτο πρέπον ν' ἀπατήσῃ τὴν τχλαίπωρον νέαν νυμφευό-
μενος αὐτὴν ἀντὶ τοῦ Ἀριστομένου; Ἦλθε λοιπὸν εἰς τὸν κῆπον ἀπόφασιν ἔ-
χων νὰ ἀναγγείλῃ ὅτι θὰ ἀναχωρήσῃ τὴν ἐπιούσαν.

Φοβούμενος μὴ, παρερχομένης τῆς ὥ-
ρας, μεταμεληθῇ, ἦλθεν εἰς τὸν κῆπον πρὸ τῆς ὠρισμένης, καὶ εὗρε τὴν Ἐρα-
τὼ μὴ ἀνανήψασαν ἔτι ἀπὸ τὸν συνηθῆ
ληθαργον. Συνελθοῦσα δὲ ἀνηγέρθη μὲ ὀρ-
μὴν καὶ ῥιφθεῖσα εἰς τὰς ἀγκάλας του.

Ἄ! ἀνεφώνησεν, ἤξευρα ὅτι θὰ ἀναχω-
ρήσεις, ἀλλὰ δὲν ἐπίστευα τόσον γρή-
γορα.

Ὁ Χαρίλαος ἀπέθεσεν αὐτὴν εἰς σκίμ-
ποδα, ὅπου ἐκάθησε στηρίξασα τὴν κε-
φαλὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου του. Ἡσθάνετο δὲ
οὗτος ἀλλεπαλλήλους καὶ ὀρμητικούς τοὺς
παλμούς τῆς καρδίας της.

— Ὑγίαινε λοιπὸν! ἀνέκραξεν ἐπὶ τέ-
λους, ὦρα σου καλὴ!

— Θὰ ἐπιστρέψω, εἶπεν εὐθύς ὁ Χαρί-
λαος, καὶ θὰ ἐπιστρέψω γρήγορα.

Ἐκείνη ὁμῶς ἀτενίσασα αὐτὸν ἀσκαρ-
δαμυκτὶ καὶ κινήσασα τὴν κεφαλὴν·

— Σὺ; ποτὲ, ἀνεφώνησεν ἐντόνως.

— Καὶ διατί νομίζεις ὅτι θὰ σὲ λη-
σμονήσω;

— Δὲν ἤξεύρω ἂν θὰ μὲ λησμονήσῃς,
ἀλλὰ θέβαια δὲν θὰ ἐπιστρέψῃς.

Καὶ ἐνώσασα περὶ τὰ γόνατα τὰς χεῖ-
ρας καὶ νεύσασα πρὸς τὸ στήθος τὴν κε-
φαλὴν, ἐβλήσθη εἰς λογισμούς.

Ὁ δὲ Χαρίλαος ἐσκέπτετο ἐὰν δὲν ἔ-
πρεπε νὰ λησμονήσῃ τὰς Ἀθήνας, ν' ἀ-
φιερῶσιν τὸν βίον του εἰς τὴν ἀξιολύπη-
τον ἐκείνην νέαν, νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὴν ἐ-
ρημίαν, καὶ νὰ τὴν συζευχθῇ, προσπα-

θῶν διὰ τοῦ ἔρωτος καὶ τῶν περιποιήσεων
νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ λογικόν της· ἀλλ' ἡ Ἐ-
ρατὼ ἀγαπῶσα αὐτὸν ἠγάπα ἄλλον.

— Τούλάχιστον, εἶπεν ἡ νέα, ἀγάπα
με πάντοτε. Τοῦτο μὲν εἰς σέ δὲν εἶναι
πολὺ δύσκολον, ἐμὲ δὲ θὰ ὠφελῇ.

Καὶ λαβοῦσα ψαλίδιον ἔκοψε τὰς λευ-
κὰς ταινίας τῆς ἐσθῆτός της καὶ εἶπεν·

— Ἀφοῦ ἀναχωρήσης, κανεῖς πλέον
δὲν θὰ μὲ ἰδῇ φέρουσιν τοιαύτας ταινί-
ας... Μὲ φαίνεται ὅτι εἶμαι χήρα.

Ἡ κυρία Δ. Ζ. ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης
διὰ νὰ μὴ ἰδῇ ἡ ἀνεψιά της ὅτι κλαίει.

— Ὅμιλεις, εἶπεν ὁ Χαρίλαος, ὡς νὰ
ἦτον πεπρωμένον νὰ μὴν ἐνταμωθῶμεν
πλέον· καὶ ὁμως ἐὰν ἐπιστρέψω τί θὰ
εἰπῇς;

— ὦ! τότε, ἀπεκρίθη σκιρτῶσα, θὰ
μ' εὔρης φέρουσαν τὸ λευκὸν μου φόρε-
μα καὶ τὰς κυανᾶς ταινίας... Σὲ τὸ ὑ-
πόσχομαι.

Ἦλθε τέλος πάντων ἡ ὥρα τοῦ χω-
ρισμοῦ, τὴν ὁποίαν ἐφοβεῖτο εἰς ἄκρον ὁ
Χαρίλαος. Ἀλλ' ἡ Ἐρατὼ ἐφάνη γεν-
ναία· τὸ πρόσωπόν της μόνον εἶχε θανά-
του ὠχρότητα.

Ὅτε ἔφθασαν εἰς τὴν θύραν τοῦ κή-
που, περιέσφιγγεν αὐτὸν περιπαθῶς εἰς
τὰς ἀγκάλας της, καὶ πλησιάσας τὸ στό-
μα εἰς τὸ ὠτίον του· — Μὴ χάσης, εἶπε,
τὴν εἰκόνα. Ὑγίαινε!

Καὶ ἀφεῖσα αὐτὸν ἔκλεισε τὴν θύραν
καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸν κήπον. Ἐκεῖνος δὲ
παρατηρήσας διὰ τῶν κιγκλίδων εἶδε τὴν
λευκὴν της ἐσθῆτα ἀπερχομένην διὰ τῶν
δένδρων· καὶ μετὰ μικρὸν δὲν τὴν εἶδε
πλέον.

Ἐ-ανελθὼν εἰς Ἀθήνας ἐνησχολήθη
εὐθύς εἰς τὰς ὑποθέσεις του· πλὴν τούτων

οἱ φίλοι, αἱ ἀρχαῖαι ἔξεις καὶ σχέσεις
σβέσαν τὴν μνήμην τῆς Κων]πόλεως.
λέγω ὅτι ἐλησμόνησε τὴν Ἐρατὼ, ἀ-
δὲν ὑπῆρχον πάντοτε οἱ αὐτοὶ λόγοι
ὁποῖοι τὸν παρεκίνησαν νὰ χωρισθῇ
π' αὐτῆς;

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας, περὶ
ἐσπέρας, ὅτε συνείθιζε νὰ ἐπισκέπτει
τὸν κήπον καὶ νὰ βλέπῃ τὴν Ἐρατὼ τῆς
χουσάν πρὸς αὐτὸν καὶ μειδιῶσαν, ἤτῃ
νετο λύπην καὶ πόθον. Πολλάκις λαμβ-
νων ἀνὰ χεῖρας τὴν εἰκόνα της τὴν παρ-
τήρει, ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν ἠσπάζετο ὡς ἡ
ὀς εἰκοσαετῆς. Ἀλλὰ μετὰ τινα χρό-
νόν τὸ αἶσθημα ἐξησθένησε καὶ ἐπὶ τέλους
ἐλησμόνησε, κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ
πίστου τῶν ἀνδρῶν φύλου· καὶ τὸ χει-
τερον, ἔδωκε τὴν καρδίαν του ἀλλαχῇ.
Ἰδοῦσα ποτὲ ἡ νέα φίλη του τὸ ἐγκόλ-
ον ἠθέλησε νὰ μάθῃ τίνοιο ἦτο ἡ εἰκό-
να καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἡρνεῖτο νὰ τὸ φανερί-
σῃ, ὀργισθεῖσα ἔρριψεν αὐτὸ εἰς τὴν ἰ-
στίαν. Αὐτὸς ὁμως ὀρμήσας τὸ ἀπέσπ-
καὲν ἐν τοσούτῳ ὀλίγον περὶ τὸν γύρ-
καὶ μετ' ἀληθοῦς ἀγανακτήσεως κατέ-
πεν αὐτήν.

Ὡς κύματα χειμάρου πρὸ πολλοῦ π-
φραγμένα ἀνενεώθησαν καὶ συνεπίεσθη-
σαν εἰς τὴν καρδίαν του τὰ περὶ τῆς
Κων]πολεως φίλης αἰσθηματά του. Δύο
ἡμέρας μετὰ ταῦτα ἔλαβε τὴν ἐφεξῆς ἐ-
πιστολήν, τὴν ὁποίαν ἀποσφραγίσας ἐν-
τρομος, ἀνέγνω ταῦτα·

« Ἡ Ἐρατὼ πρὸς τὸν φίλον αὐτῆς Ἀ-
ριστομένην.

« Εἶμαι πολλὰ ἀσθενὴς καὶ νομίζω ὅ-
τι θὰ ἀποθάνω. Ἐὰν ἐνθυμῆσαι ἐκείνην
ἢ ὁποῖα τόσον σὲ ἦν, πεῦσον νὰ
ἐλθῇς· θὰ λυπηθῶ ἐὰν μὴ εἶς νὰ

σ' ἐναγκαλισθῶ. Ἐάν ἀποθάνω χωρὶς νὰ σὲ ἰδῶ, ἡ καρδιά μου σὲ στέλλει τὴν τελευταίαν πνοήν της.»

Ταῦτα ἀναγνούς ὁ Χαρίλαος ἀπελιθώθη ἐνθυμηθεὶς μάλιστα ὅσα ἔλεγεν ἄλλοτε οὕτῳ ἡ Ἐρατώ περὶ τῆς μυστηριώδους ἐπιρροῆς τῆς εἰκόνας. — Δὲν θὰ τὴν ἰδῶ πλέον! δὲν θὰ τὴν ἰδῶ πλέον! ἐπανελάμβανε περιπτυσσόμενος τὴν ἐπιστολήν.

Τὸ ἑσπέρας αὐτὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἀνεχώρησεν εἰς Κων]πολιν ἔξω φρενῶν. Ἐάν ἀπῆντα τὴν ρίψασαν τὴν εἰκόνα εἰς τὸ πῦρ θὰ τὴν ἐφόνευε, τοσοῦτον εἶχε πεισθῇ ὅτι αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ αἰτία τοῦ κινδύνου τῆς Ἐρατοῦς. Ἀμα ἀποβιθασθεὶς εἰς Ἰαλατᾶν ἀνέβη εἰς τὸ Σταυροδρόμιον, καὶ ἔδραμεν εἰς τὸν κήπον. Διαβαίνων δὲ πλησίον τῆς ἐκκλησίας καὶ ἀκούσας ψαλλομένην νεκρώσιμον ἀκολουθίαν, ἀνέφριξεν ὅλος, φοβηθεὶς μὴ ἀπέθανεν ἡ φίλη του.

Ταχύνας δὲ τὸ βῆμα ἔφθασε τέλος πάντων εἰς τὴν θύραν τοῦ κήπου, τὴν ὁποίαν τοσάκις ἔκρουσε χαίρων. Εἰσελθὼν δὲ καὶ ἰδὼν τὸν κήπον ἔρημον ἀνέβη εἰς τὴν οἰκίαν.

— Ἀ! κύριε· ἀνεφώνησε γέρον ὑπηρέτης, ἀναβᾶτε γρήγορα.

Καὶ ἀνέβη τρέμων τοὺς πόδας, διότι ἠγνόει ἐὰν ἔμελλε νὰ παρασταθῇ εἰς τὸν θάνατον ἢ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς φίλης του.

Εἰσελθὼν εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς ἀσθενοῦς, εἶδε φρικτὸν θέαμα· ἡ ταλαίπωρος νέα ἦτον ἐξηπλωμένη τὰς χεῖρας ἔχουσα συνεσταυρωμένας καὶ τὴν ὄψιν κατάλευκον ὡς κηρίον ἢ τῆς ἑκκλαιεν. Ἰδρὼς θανάτου χεῖρας Χαρίλαον. — Ἀπέ-

— Ἀ! ἀπεκρίθη ἡ γραῖα· εἰς σὲ μόνον ἔχομεν ὕλας μας τὰς ἐλπίδας.

Ἐννοήσας λοιπὸν ὅτι ἡ νέα ζῇ, ἐπλησίασεν εἰς τὴν κλίνην καὶ ἐγονάτισεν. Ἐμείνε δὲ ἀκίνητος ἐπὶ τινὰ ὥραν ἀτενίζων τὴν ψυχορραγοῦσαν καὶ ἀδυνατῶν καὶ λέξιν νὰ προφέρῃ.

Ἡ Κ. Γ. Ζ. διηγήθη τότε ὅτι πρὸ ἐνὸς ἢ δύο μηνῶν ἔπασχε μὲν συχνότερον κεφαλαλγίαν ἢ ἀνεψιά της, ἀλλὰ συμπτώματα ἐπικίνδυνα δὲν εἶχεν· ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Χαριλάου οὔτε διάθεσιν ἀλλ' οὔτε βίον μετέβαλε· δὲν ἐμειδία μόνον ὡς ἄλλοτε καὶ τὸ ἐρύθημα τῶν παρειῶν τῆς ἐξηλείφθη ὡς ἂν παρέλαβεν αὐτὸ μεθ' ἑαυτοῦ ὁ ἀποδημήσας φίλος της. Ἐτραγῶδει συχνάκις καὶ περιεφέρετο πολὺ, εἰς τὸν κήπον μάλιστα, ὅπου ὠμίλει ἐνίοτε μόνη. Ὅσάκις ἐκρούετο ἡ θύρα ἀνεσκίρτα καὶ ἀνεσηκόνετο διὰ νὰ τρέξῃ καὶ ἀνοίξῃ ὅπως συνείθιζεν ὅτε ἤρχετο ὁ Χαρίλαος· ἀλλ' εὐθὺς ἐκάθητο κινούσα περίλυπος τὴν κεφαλὴν. Ἐάν ποτε ἔλεγεν ἡ θεία της ὅτι θὰ ἐπέστρεφεν ὁ Χαρίλαος, αὐτὴ τὴν ἠτένιζε μὲ βλέμμα τοσοῦτῳ τεθλιμμένον ὥστε διέκοπτε παρευθὺς τὴν ὁμιλίαν. Ἐπ' ἐσχάτων ἐκέντα μὲ σπουδὴν ἐκὶ λευκῆς ταινίας διὰ κυανῆς μετάξης τὰ δύο ταῦτα στοιχεῖα Χ καὶ Ε.

— Κεντῶ, εἶπε πρὸς τὴν θείαν της ἀλοκότης μειδιάσασα, τὴν νυμφικὴν μου ζώνην· νὰ τὴν δώσῃς εἰς αὐτὸν ἂν τὴν ζητήσῃ. Ἐκέντα δὲ πάντοτε ὑπὸ τὴν ἀναδενδράδα ὅπου ἀνέμενε καθ' ἑσπέρας τὸν φίλον της. — Ἰδέ, ἐπρόσθεσεν ἡ γραῖα δείξασα τὸ κέντημα ἐφ' οὗ ἦτο καὶ ἡ βελόνη, τὸ Ε δὲ εἶναι ἀκόμη τελειωμένον.

— Πρωΐν τινά, ἀζηκολούθησεν ἡ Κ. Γ. Ζ. ἤκουσα αἰφνης δυνατὴν φωνήν, καὶ δραμοῦσα εἰς τὴν αἴθουσαν, ἤυρα τὴν Ἐ-
ρατὴν ἐξηπλωμένην, κάτωχρον, ψυχρὰν
καὶ ἀναίσθητον. Μετεφέραμεν αὐτὴν εἰς
τὸν κοιτῶνά της καὶ μὲ πολλὴν δυσκολί-
αν κατωρλώσαμεν νὰ ἀνακαλίσσωμεν τὰς
αἰσθήσεις της. Ἐζήτησε χαρτίον καὶ κον-
δύλιον, σ' ἔγραψεν ἐπιστολήν, τὴν ἐσφρά-
γισε, τὴν ἔστειλεν εἰς τὸ ταχυδρομεῖον,
ἐπλαγίασεν, ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ
ἔκτοτε δὲν ὤμίλησεν· ὁ δὲ ἰατρός δὲν κα-
τάρθωσε νὰ βελτιώσῃ τὴν κατάστασιν
της. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην κείτεται
ὅπως τὴν βλέπεις, χωρὶς νὰ ἡξεύρωμεν
ἂν ζῇ ἢ ἂν ἀπέθανε.

(Ἐπεταὶ συνέχεια)

ΕΙΛΑΜΕΝΕΙΣ

Ἄσμενοι πληροφορούμεθα, ὅτι
ἀντὶ τοῦ πρὸ μηνὸς εἰς Ὀδησσὸν ἀ-
ποδημήσαντος Ἐφόρου Γραμματέως
τῶν ἡμετέρων σχολείων κ. Γεωργίου
Ξενοφωντίδου προσεκλήθη ν' ἀναλάβῃ
τὴν ἐφορείαν ὁ ἐπιλαχὼν ὡς Ἐφορος
Γραμματεὺς κ. Ἡλίας Κωνσταντινί-
δης, ὁ ὁποῖος καὶ ἐδέχθη ἤδη· ἀντὶ δὲ
τοῦ παραιτηθέντος πρὸ ἱκανοῦ χρόνου
Ἐφόρου Ταμίου κ. Π. Α. Ἐφραιμίδου
προσεκλήθη ὁ ἐπιλαχὼν ὡς Ἐφορος
Ταμίας κ. Θεοδ. Φουντόπουλος, τοῦ
ὁποῦ ἀπόντος εἰς Κρώμνην ἢ ἀπάν-
τησις δὲν ἐλήφθη εἰσέτι. Ἐλπίζομεν
ὅμως, ὅτι καὶ ὁ τοῦ καλοῦ τῆς πατρί-
δος ζηλωτῆς κ. Θεοδ. Φουντόπουλος
θέλει ἀναδεχθῇ ὡσαύτως τὴν ἐφο-
ρείαν, ἀφ' οὗ μάλιστα θὰ ἔχῃ συνα-
δέλφους τοὺς κ. κ. Π. Κακουλίδην καὶ
Ἡλ. Κωνσταντινίδην, ἀμοτέρους δια-

κρινομένους ἐπὶ δραστηριότητι ἰ
προθυμίᾳ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ἀνα-
θεμένων αὐτοῖς καθηκόντων.

— Μανθάνομεν, ὅτι εἰ κάποι
τῆς ἐν Χότση συνοικίας, τῆς καλο-
μένης Κατόγλου, μετ' ἀξιεπαίνουζ
λου καὶ προθυμίας ἐπεχείρησαν κ
τ' αὐτὰς τὴν ἐπισκευὴν καὶ μεγέθυ-
σιν τοῦ σχολείου αὐτῶν, ἔπερ ἦ
καὶ παλαιὸν καὶ μικρόν. Πρὸς τοῦ
δὲ παρώτρυναν καὶ ἐνεθάρρυναν κ
ἐβοήθησαν αὐτοὺς καὶ οἱ ἔχοντες ἐκ
ἐξοχικᾶς οἰκίας Τραπεζοῦντιοι κ.
Σταύρης Πηλεΐδης καὶ Στυλιανὸς Ἰ
Περσεΐδης καὶ Π. Ἀρουξενίδης.

— Εἰς τὸν ἐν Ἀμισῷ πράκτορ
τῶν Ῥωστικῶν ἀτμοπλοίων καὶ Ἑλ-
ληνα Ὑποπρόξενον κ. Ἀχιλλέα Πρί-
σινον ἀπενεμήθη ὑπὸ τῆς Αὐτοκρατο-
ρικῆς Κυβερνήσεως τὸ παράστημον Με-
δζιτιέ τετάρτης τάξεως.

— Ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν ἐξ Οἰνῆς
ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22 Ἰουλίου τὰ ἑξῆς·

« Αἱ πρό τινων ἡμερῶν ἀρξάμεθα
ἐξετάσεις τῶν καθ' ἡμᾶς ἐκπαιδευτη-
ρίων ἔληξαν χθές, 21 ἡν τοῦ λήγον-
τος μηνός, καταλιποῦσαι τὰς πλέον
εὐαρέστους ἐντυπώσεις. Αἱ εὐστοχοί
τῶν μαθητῶν ἀπαντήσεις πληρέστα-
τα ἐδικαίωσαν τὰς ἀγαθὰς προσδοκίας
τῶν πολιτῶν, καταδείξασαί ὅτι οἱ δι-
δάσκαλοι τοῦ τε Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ
Δημοτικοῦ Σχολείου εὐδοκίμως ἐδίδα-
ξαν τὰ ἐν τῷ προγράμματι μαθήμα-
τα καὶ μετ' ἀξιεπαίνουζ ἡλίου τὸ ἑαυ-
τὸν καθῆκον ἐξέτε- Πόλιν δ' ἐ

ἐλεται ἔπαινος καὶ τῆς Ἐφόρου
τῶν ἡμετέρων σχολείων, οἵτινες μετὰ
κατωδικῆς ἐργασθέντες ὁμοφωνίας
καὶ πρωτοφανῇ πράγματι ἀντιπύξαν-
τες δραστηριότητα, οὐ μόνον προς-
τάσας τὰς ὑλικὰς ἀνάγκας τῶν Σχο-
λείων ν' ἀνταποκριθῶσι κατώρθωσαν,
ἀλλὰ καὶ ἡθικῶς οὐκ ὀλίγον συνετέ-
λεσαν εἰς τὴν πρόδον αὐτῶν, προτρέ-
ποντες καὶ ἐνθαρρύνοντες διδασκάλους
καὶ μαθητὰς πρὸς τὸν ἐπίπνον μὲν
ἀλλ' εὐγενῆ καὶ ἐνδοξὸν ἀγῶνα τῶν
γραμμάτων. Ἀπονέμοντες λοιπὸν αὐ-
τοῖς ἐπὶ τούτῳ τὸν προσήκοντα καὶ
δίκαιον ἔπαινον, εὐχόμεθα τῇ φίλῃ πα-
τρίδι κρείττονας πρόδους.»

— Καθὰ γράφει τὸ ὑπὸ ἡμερομη-
νίαν 17 Ἰουλίου φύλλον τῆς νομαρ-
χιακῆς ἐφημερίδος «Τραπεζάν», τὴν
νύκτα τῆς 26 Ἰουνίου ἐ. ἔ. γέρων ἐξη-
κοντούτης περίπου ὀνόματι Ναλπαντ-
λαδὲ Ἰμπραχίμ ἀγῶς κάτοικος τῆς ἐ-
νορίας Τζαμί-κεπίρ τῆς Ἀργυρουπό-
λεως, πέμψας τοὺς οἰκίους του εἰς
γειτονικὴν τινα οἰκίαν, ἔμεινεν αὐτὸς
μόνος ἐν τῇ οἰκίᾳ του, ὅπως δ' ἐμ-
ποδίσῃ καὶ τὴν ἐκ τῶν ἐξω εἴσοδον
τινος, ἐκλείσεν ἔσωθεν τὴν θύραν τοῦ
δωματίου, ἐν ᾗ εὗρίσκετο μετὰ ταῦ-
τα λαβῶν προητοιμασμένην μάχαι-
ραν, ἐνέπηξεν αὐτὴν μέχρι λαβῆς εἰς
τὴν κοιλίαν του, ἐξ ἧς πάραυτα ἐξῆλ-
θον τὰ ἐντόσθια· οὕτω δὲ, πληγωθεὶς
καιρίως, ἔπεσε. Τοῦ δυσταρέστου τού-
του συμβάντος λαβοῦσα εἰδῆσιν ἡ ἀ-
στυνομία. ἔσπευσε τὸ μέρος τῆς

σκηνῆς ταύτης, καὶ εὐροῦσα αὐτὸν
εἰσέτι ζῶντα ἔλαβεν ὑπὸ ἀνάκρισιν.
Ἐξεπλάγῃ δὲ ἀκούσασα αὐτὸν ὁμολο-
γοῦντα ὅτι πάντες εἰσὶν ἐκτὸς εὐθύ-
νης καὶ συνεπῶς αἷτιος τῆς ἐκπλη-
κτικῆς ταύτης σκηνῆς εἶναι ὁ ἴδιος.
Τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἀπέδειξε καὶ
ἐγγράφον τι διαθήκης γραφὲν πρὸ δύο
ἡμερῶν ἰδίαις ἡχεσί καὶ ἐσφραγισμέ-
νον τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ σφραγίδι. Ζήτησας
δὲ μετὰ ταῦτα εἰκοσιτέσσαρας ὥρας ἐ-
τελεύτησε δεινοπαθῶς.

Ὁμολογεῖται ὅτι ἡ αὐτοχειρίατις
αὕτη προῆλθεν ἐκ σφιδροῦ τινος πά-
θους (ὕποχονδρίας, τουρκιστὶ κατὰ
σεβτὰ), καταμαστιζόντος αὐτόν

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ φύλλου τῆς παρελθού-
σης ἐβδομάδος

ὑπὸ Η. Α. Νικολαΐδου.)

— Πρὸ ἡμερῶν αἱ βαγδαῖαι βροχαὶ
εἶχον καταστρέφει μέρη τινὰ τῆς ἀμα-
ξιτοῦ ἐδοῦ. Ἡδὴ τὰ μέρη ταῦτα διὰ
τῶν φροντίδων τῆς Α. Ἐξοχότητος
τοῦ ἡμετέρου Νομάρχου Ἀζίζ πασᾶ
ἐπεσκευάσθησαν καὶ ἐπομένως δύναν-
ται πάλιν αἱ ἄμαξαι νὰ διέρχωνται
τὴν ὁδὸν ἀπροσκόπτως.

— Ἀναγινώσκωμεν ἐν τῷ ὑπ' ἀ-
ριθμὸν 5865 φύλλῳ τοῦ Νεολόγου.

Ἀφίκετο σήμερον ἐκ Θεσσαλονίκης δι' Ἀ-
θηνῶν ὁ πανοσιολογιώτατος ἀρχιμανδρίτης
κ. Χρύσανθος Ἱεροκλῆς, Διευθυντῆς τοῦ ἐν
Θεσσαλονίκῃ Διδασκαλείου. Ὁ κ. Ἱε-
ροκλῆς εὐδοκίμως διευθύνων τὸ Διδασκαλεῖον τοῦτο
διαμενεῖ ἡμέρας τινὰς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει,
ὅθεν ἐπανχάμψει πάλιν εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν.
Τὴν πανοσιολογιώτατον ἀρχιμανδρίτην συν-
οδεύει ὁ ἐν τῷ Διδασκαλείῳ εὐδόκιμος κα-
θηγητὴς κ. Παπᾶ Θωμᾶ.

ΠΟΙΗΜΑ

Τῷ ἄρτι δι' ὑμεναίου συνημμένῳ
προσφιλέστάτῳ μοι χαριτοβρύτῳ ζεύγει

Ἀριστοτέλει Χ. Ἑρμείδῃ καὶ Ἑλένῃ Ἀ. Ἑρμείδου.

Πάλαι προδότις Ἑλένη τὸν οἶκον τάνδρὸς προλιποῦσα
πθλυετοῦς καὶ δεινοῦ παραιτία κατέστη πολέμου
τοῖς Ἀχαιοῖς καὶ Τρωσὶ κ' εἰς ἀμύθητον πένθος παμπόλλους
οἴκους ἐβύθισε· νῦν δὲ πατρῶον τὸν οἶκον νεᾶνις Ἑλένη
καταλιποῦσα παμπόλλην χαρὰν ἐνεποίησε πλείστοις.
ὦ τῶν ἀνεξερευνήτων Ὑψίστου βουλῶν! Ἐπιβάται
πόλις ποῦ κεῖται, ποῦ δὲ Κερασοῦς; ἀλλ' ἐκεῖθεν ἐνταῦθα
πεπαιδευμένη, σεμνή, συνελόντι δ' εἰπεῖν, εὐμοιροῦσα
προτερημάτων πολλῶν καὶ καλῶν φυσικῶν κ' ἐπικτήτων
τῆς τῶν παρθένων ἡμετέρας σχολῆς διευθύντρι' ἀρίστη
προσκεκλημένη κατέστη, τῶν δὲ καθηκόντων τὸ ὕψος
πάνυ καλῶς συνειδυῖα, παιδαγωγοῦς' ἀνυσίμως τὰς φίλας
κόρας ἡμῶν διανοίας παρείχετο, δεύτερον ἔτος
τοῦτο, τροφήν ὑγιᾶ καὶ πρὸς τὴν ἀρετὴν ἐμποιοῦσα
σύναμ' ἀγάπην. Παρθεναγωγὸς δ' ἀληθῶς ἀνεδείχθη
αὕτη τῶν πάνυ σπανίων· οὐδεὶς δ' ἀρνηθήσεται τοῦτο.
Πλὴν ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ τὸ τῆς Κύπριδος τέκνον λαθραῖον
βέλη γλυκύπικρ' ἀπὸ τῆς φερέτρας λαβὼν κὴ ἀκονῆσαν
ρίπτει· καρδίας δὲ δύο τιτρώσκει κ' ἐγχείει τὸ πῦρ του
ἄγριον μὲν οὐδαμῶς, γαληναῖον δὲ πάντῃ· διότι
ἦσαν αἱ τῶν ἐρωμένων καρδίαι σεμνότητος πλήρεις.
Οὕτω διδάσκαλος ἄρρην ἐρᾷ διδασκάλου θηλείας
— σύμπτωσις ποία! — ὁ δ' ἔρως αὐτῶν ἀμοιβαῖος καὶ θεῖος·
προτερημάτων πολλῶν δ' εὐμοιροῦσιν ὁμοίων οἱ νέοι. —
Μέχρι στεφάνης πληρώσαντες νῦν οἰνοδόχους φιάλας
ἐν τῇ προπόσει εὐξώμεθα πάντες τὴν ἀπόλαυσιν πάντων
τῶν ἐφετῶν· εὐτεχνίαν κ' ὑγείαν κ' εὐδαίμονα βίον
Ἀριστοτέλει κ' Ἑλένῃ τοῖς καλοῖς καὶ σεμνοῖς νεονύμφοις,
οὗς ἱερὰ τελετὴ ὑμεναίου συνῆψεν ἀρτίως.

Ἐν Κερασούντι τῇ 21 ἡ Ἰουλίου 1885

φίλος εἰλικρινέστατος

Ἰωάννης Γ. Βαλαβάνη